

1. Tertialrapport 2017

Innhold:

Innhold:	2
Innledning	4
Forslag til budsjettjusteringer	5
Samfunn	7
Grunnskole	9
Barnehage	10
Helse og omsorg	11
Velferd	13
Kultur	15
Infrastruktur - Bygg, VA, Vei	17
Plan/Samfunn	19
Fellestjenester, ledelse og politikk	20
Medarbeidere og organisasjon	24
Økonomi	27
Investeringer	29

Hvert tertial rapporterer rådmannen til kommunestyret. I hovedtrekk omfatter rapporten en beskrivelse av resultatoppnåelse og økonomisk status som skal danne grunnlag for ev. justeringer i løpet av drifts og regnskapsåret, samt grunnlag for neste handlingsprogram.

Det er Lier kommunes egne retningslinjer som er førende for rapporteringen, med vekt på avvik i resultater og ressursbruk fra hva som ble fastsatt i kommunestyrets vedtatte handlingsprogram og økonomiplan 2017-2020 og årsbudsjett 2017.

Dette betyr blant annet at rapporteringen fra administrativt til politisk nivå skjer i form av *en felles rapport*, som går til alle hovedutvalg, formannskapet og kommunestyret.

Rapporteringen er først og fremst en avviksrapportering og skjer på to hovedområder:

- Rapportering på politiske oppdrag
- Rapportering av ressursbruk - jfr. Regnskap og budsjett 2017.

Tertialrapporten består av to dokumenter

- Tertialrapporten (dette dokument) - beskriver avvik i forhold til økonomi og rapportering på oppdrag
- Månedrapport for april angir faktiske regnskapstall (foreligger ca. 25. mai)

Innledning

Tertialrapporten er et bidrag til kommunestyrets styringsinformasjon; den skal være overkommelig, men samtidig tilstrekkelig til å vurdere situasjonen og grunnlag for ev. tiltak.

Utfordringer i tjenestene

De økonomiske rammene for 2017 er stramme, slik de har vært over flere år. Samtidig øker behovet for tjenester i form av omfang og kvalitet. Inntektene i kommunen er moderate og godt under landsgjennomsnittet. Det er derfor krevende å få inntektene til å strekke til, ikke minst har det vært utfordrende å holde igjen midler til buffere til uforutsette kostnader i den størrelsesorden som hadde vært hensiktsmessig i handlingsprogrammet. Samlet sett indikerer avviksmeldinger et netto merforbruket i 1. tertial på ca. 26 millioner. Økning i hjemmetjenesten, nye institusjonsplasseringer innen velferd og noe tilpasningsbehov er hovedutfordringer samt signaler om redusert skatteinntang. Det arbeides aktivt med å minimere merforbruket på de nevnte områdene. Videre vises det til igangsatt arbeid med re-budsjettering og økonomisk gjennomgang av de aktuelle virksomhetene slik det ble varslet i HP 2017-2020.

Rådmannen innstiller på budsjettjusteringer på til sammen 5 millioner, av dette er 0,8 mill. kr. nye tiltak i NAV, teknisk justering på 1,5 mill. kr. og 2,7 mill. kr. for å møte avviksmeldinger.

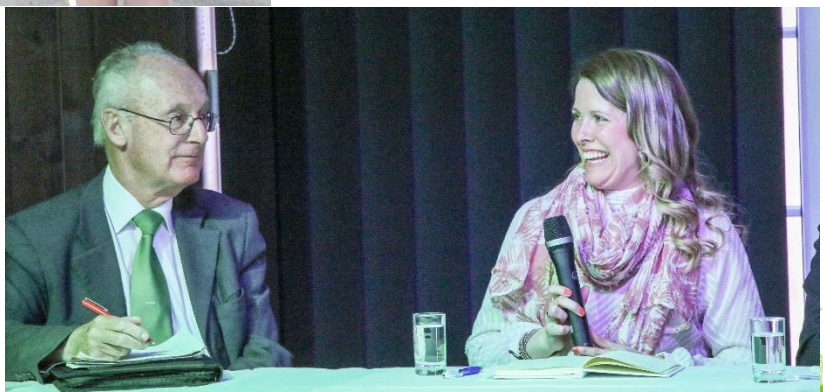
Skatteinntektene ligger noe over budsjett for Lier per 1 tertial. KS sine prognoser med lavere forventet befolkningsvekst, vil i et pessimistisk anslag gi lavere netto skatteinntekt på om lag 6-8 mill.kr.

Rentenivået er fortsatt gunstig og pr 1. tertial ser det ut til å bli ca. 3 millioner i lavere renteutgifter enn budsjettet.

Oddevall skole i Lier har noen av de mest aktive elevene i Drammen-regionen. I år vant de konkurransen «Aktiv på skoleveien» for fjerde året på rad.

Melinda Hellum og Erik Jølberg var to av deltakerne da det ble arrangert et gründertreff på Svensfjøsset i slutten av mars.

Forslag til budsjettjusteringer

Rådmannen foreslår følgende budsjettjusteringer i driftsbudsjettet :

1000 kr.	Økt inntekt/ Redusert utgift	Økt utgift/ Redusert inntekt
1. Underskudd legevakten		490
2. Opptrapping lærlingeordning		700
3. 2 årsverk til hjemmetjenesten		1 532
4. 2 årsverk til NAV ½ årseffekt		800
5. Bofellesskap		1 500
6. Ivareta overvannshåndtering j.fr. revidert Forvaltningsavtale (VIVA)		500
7. Finansiering redusert avsetning til investeringer	5 522	
Sum	5 522	5 522

1. Kommunen har blitt fakturert for legevaktens underskudd i 2016, se s. 11
  2. Kompensasjon for å dekke inn opptrapping i den vedtatte planen for lærlingeordning.
  3. Kompensasjon for økt aktivitet hjemmetjenesten, se s. 11
  4. Etablering av rettighetsavklaringsprosjekt i NAV, se s. 13
  5. Investeringsprosjekt for «Utbedring Eikeliveien bofellesskap – krav til arbeidsmiljø» (9548), kan ikke finansieres via investeringsbudsjettet og må derfor overføres til driftsbudsjettet. Se s. 14
  6. Ivareta overvannshåndtering j.fr. revidert forvaltningsavtale. Se s. 38
- Det overføres 0,6 mill. kr fra drift til investeringsregnskapet for arbeider med etablering av Ungdomshjelpa. Se s, 14

Rådmannen foreslår følgende budsjettjusteringer i investeringsbudsjettet :

1000 kr.	Økt inntekt/ Redusert utgift	Økt utgift/ Redusert inntekt
1. Økte kostnader prosjekt 9514		1 129
2. Avslutning prosjekt 9244	1 129	
3. Prosjekt 9548 avsluttes	1 400	
4. Overføring fra drift til investering reduseres		1 400
5. Utbyggingsavtale Gjellebekkveien (VIVA)		5 000
6. Grøttegata (VIVA)	3 000	
7. Veilysoppgradering (VIVA)	2 000	
8. Fjernavleste vannmålere (VIVA)		5 000
9. Sanering Engersand (VIVA)	5 000	
Sum	12 529	12 529

1. I Prosjekt 9514 ble det ikke avsatt midler for å dekke oppgradering av elektrotavle med tilførsler. Dette var ment dekket av prosjekt 9244, men ved gjennomføring av prosjekt 9244 ble elektroarbeidene for Hegsbrobygget utsatt i påvente av prosjekt 9514.
2. Se pkt. 1. Prosjekt 9244 avsluttes og midlene omdisponeres til prosjekt 9514.
3. Se punkt 5 i driftsbudsjettvedtaket.
4. Se punkt 5 i driftsbudsjettvedtaket.
5. Utbyggingsavtale Gjellebekkveien. Se s. 38
6. Grøttegata. Se s. 38
7. Veilysooppgradering. Se s. 38
8. Fjernavleste vannmålere. Se s. 36
9. Sanering Engersand. Se s. 36

Samfunn

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Lier sikres et bedre kollektivtilbud. Det tas kontakt med aktørene Buskerud fylkeskommune som er ansvarlig for kollektivtrafikk og operatørene Ruter, NSB og Brakar. Frist: 2016	HP 16-19 oppdr 2.27	I arbeid	Det har vært kontakt med kollektivtrafikkoperatørene som ledd i arbeidet med forbedret tilbud til og fra Lier stasjon, nytt initiativ tas første halvår 2017.
I forbindelse med revisjon av energi- og klimaplan innarbeides en handlingsplan mot støy etter forurensningsforskriftens kapittel 5.	HP 16-19 oppdr 2.32	I arbeid	Det er gjennomført et innledende kartleggingsarbeid som grunnlag for en egen handlingsplan mot støy. Rådmannen forbereder en egen melding om status i arbeidet og planlagt fremdrift før sommeren 2017.
I forbindelse med den videre planlegging og utbygging langs Drammens-fjorden utredes energiløsninger bl.a. basert på sjøvannsbasert varmepumpeløsning. Teknologisk fagkompetanse og offentlige støtteordninger knyttet til utredning, forprosjektering og utbygging benyttes.	HP 17-20 Oppdr 2.9	I arbeid	Utredningsarbeidet pågår med sikte på å fremme egen sak/melding så raskt som mulig.
Tilbudet rundt Lier stasjon må bli bedre. I regi av og i samarbeid med Buskerudbyen gjennom BBP1 må tiltak for bedre tilgjengelighet rundt Lier stasjon iverksettes. Økt parkeringskapasitet, egen parkering for el-biler, sikker sykkelparkering og prøveprosjekt med matebusser må gjennomføres snarest.	HP 17-20 Oppdr 2.19	I arbeid	Prosjektet er igangsatt, med finansiering fra Buskerudbyen. Det jobbes med planlegging og prosjektering av sikker sykkelparkering, samt markedsundersøkelse i regi av Buskerud fylkeskommune/Brakar. Prøveprosjekt for matebusser vurderes.
Etablering av en /MatRIKET Mathall i Ytre Lier i regi av næringen gjennom «Det regionale partnerskapet for landbruksbasert næringsutvikling i Buskerud» kan gi ønsket fremdrift for tiltaket. Kommunen stiller seg positiv til et slikt tiltak gjennom støtte til forprosjekt etter nærmere søknad og fremdriftsrapportering, og vil bidra med bl.a nødvendig planavklaringer.	HP 17-20 Oppdr 2.19	I arbeid	Rådmannen har utredet saken og vært i dialog med Buskerud fylkeskommune. Egen sak blir lagt fram for politisk behandling før sommeren 2017.

Andre saker

Befolkningsendring

Befolkningsveksten i 1. kvartal var på 49 personer mot 45 i 2. kvartal. 2016. Det er et fødselsoverskudd på 15 og nettoinnflytting på 34 personer.

Klima og energi

Arbeidet med oppfølging av klima- og energiplanen er godt i gang. I den politiske møterunden i februar ble det fremlagt egen melding om hvordan tiltakene i planen følges

opp.

Fjordbyen Lierstranda

Høringsforslag til planprogram for områderegulering for Fjordbyen ble vedtatt i Lier i februar og oversendt Drammen kommune for forhåndsuttalelse før høring og offentlig ettersyn. Drammen behandlet saken om forhåndsuttalelse i bystyret i april. Rådmannen planlegger å legge planprogrammet ut på høring og offentlig ettersyn i løpet av mai.

Lier og Drammen har sammen vært i dialog med Buskerud fylkeskommune, Statens vegvesen og Bane Nor som en del av forarbeidet til en egen prinsippsak om kommunedelplan for samferdselsinfrastruktur i Fjordbyen. Det forberedes en egen politisk sak om dette.

Det har i løpet av våren vært dialog med Eidos og VIVA IKS om oppstart av ulike utredningsarbeider, blant annet knyttet til infrastruktur i Fjordbyen.

Buskerudbypakke 2

Forslaget til Nasjonal Transportplan 2018-2029 som ble lagt fram i april imøtekommer ikke kravet fra kommunene i Buskerudbyen om fullfinansiering av Holmenbrua og E134 Strømsåstunnellen og to tog i timen til Mjøndalen/Hokksund. Dette utløser behov for ny lokalpolitisk behandling Buskerudbypakke 2.

Rv. 23

Planprogrammet for kommunedelplan for rv. 23 Linnes-E18 var ute på høring fram til 31.mars. Det har kommet inn flere merknader til planprogrammet og det arbeides sammen med SVV for å svare på disse. Det endelige planprogrammet for kommunedelplanen vil bli lagt fram for politisk behandling så raskt som mulig.

Folkehelse

Arbeidet med en egen handlingsplan for folkehelse ble startet opp på nyåret, og har kommet godt i gang i løpet av våren. Sunne og aktive liunger er liermodellen for fysisk aktivitet og gode matvaner i barnehage og skole. Så langt er modellen implementert i 30 % av barnehagene og 30 % av skolene, og utrullinga fortsetter gjennom året 2017. Frisklivssentralen har jobbet videre med opptrappingen av tjenestetilbudet våren 2017, og arbeidet med *friskliv info* er påbegynt.

Grunnskole

Status økonomi

Noen av skolene sliter med å holde budsjetter per 1.tertial. Det er Nordal, Sylling og Hallingstad som har høyest prosentvise avvik. Det er satt i gang tiltak for å redusere avvikene, både ut dette skoleåret og fra august måned.

Fellesområdet er totalt sett i rute, men skoleskyss har et avvik på ca. 1 mill. kr (skyldes i hovedsak manglende fakturering fra Brakar og Drammen taxi fra 2016).

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Det legges til rette for utrulling med lokale tilpasninger av «Sunne og aktive liunger» i alle skolene etter modell fra Sylling og Oddevall.	HP 16-19 oppdr 2.17	Påbegynt	Utrulling starter med analyse og planlegging januar 2017 på noen skoler. Heia skole har startet høsten 2016. Henummarka og Lierbyen skole er i gang med kartlegging og planlegging.
Lier satser på digitale ferdigheter i lierskolen. Måltallet for antall PC/nettbrett i skolen pr elev fremskyndes og økes til 1 i 2018. Det fokuseres på utvikling av økt digital kompetanse. Det sikres tilstrekkelig nettkapasitet og det etableres faste rutiner for nødvendig utskifting, oppgradering og service av digitale verktøy. Rådmannen legger frem en egen sak om ulike gjennomførings- og finansieringsmodeller. Frist 1. tertial 2017.	HP 17-20 Oppdr 2.12	Påbegynt	Sak om finansiering av 1:1 dekning legges frem for GBK-utvalget i mai.
Det legges frem en egen sak om mulig etablering av «Ferie-SFO» ved en av skolene som en forsøksordning for skoleåret 2017/18.	HP 17-20 Oppdr 2.21	Påbegynt	Det er gjennomført en spørreundersøkelse om behovet for ferieåpen sfo. Det arbeides videre med lokalisering og finansiering.
Lese- og skrivevansker blant barn kan være vanskelig å avdekke. Det er ønskelig å kartlegge hvilke virkemidler, og hjelpemidler lierskolen har til rådighet. Derfor bes rådmannen om å legge fram en egen sak om hvilke tiltak skolene har i dag for å hjelpe barn med dysleksi og dyskalkuli, og hva som skal til for at Lier kan sertifiseres som en «dysleksi-vennlig skole». Frist: i løpet av 2017	HP 17-20 Oppdr 2.32	Påbegynt	

- Kvalitetsplanen for lierskolen skal behandles i GBK-utvalget i mai. Planen har to fokusområder: Dybdeløring og folkehelse og livsmestring.

Barnehage

Status økonomi

De kommunale barnehagene ligger godt innenfor budsjett per 1.tertial.

Fellesområdet har et merforbruk på 0,6 mill. kr. Dette skyldes at tilrettelagte tiltak i barnehager våren 2017 ble en god del dyrere enn budsjettet. Vi har foreløpig lagt en prognose om et merforbruk på 1 mill. kr, men dette avhenger av hvilke endringer vi får fra nytt barnehageår i august.

Det kommunale tilskuddet til private barnehager er som budsjettet per 1.tertial.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Tidlig innsats i barnehagene er viktig. Bemanningsnormen med 6 barn/voksen fases inn i barnehagene i Lier perioden frem til 2019. Rådmannen legger frem en egen sak om hvordan bemanningsnormen kan finansieres. Frist: 1. halvår 2017.	HP 17-20 Oppdr 2.30		Sak legges frem for politisk behandling i juni.

- Kompetanseplan for barnehagene i Lier for perioden 2016-2020 er utarbeidet.

Helse og omsorg

Status økonomi

Omsorg hadde et økonomisk utfordrende år i 2016. Det høye presset på tjenesten på slutten av året har fortsatt i 1. tertial. Tilførsler av ramme i handlingsprogrammet gjør at det er noe lavere avviksmeldinger enn resultatet for 2016. Samlede innmeldinger indikerer et overforbruk rundt 8,5 mill. kr.

Pr. april er det kjøpt 3 sykehjemsplasser. En av plassene avvikles i juni, og det arbeides med å finne løsninger for de øvrige 2 plassene. Det forventes et overforbruk rundt 2 mill. kr.

Legevakten har fakturert underskudd for 2016 hvor Liers andel utgjør 0,49 mill. kr. Underskuddet skyldes flere forhold, blant annet tilpasningsutfordringer etter at Lier og Nedre eiker reduserte antall KAD (kommunalt akutte døgnenheter) plasser, samt kostnader for nødnett. Rådmannen foreslår å bevilge opp dette i tertialen.

Hjemmetjenesten har fortsatt høyt press på tjenesten og melder om et mulig overforbruk på rundt 4,5 mill. kr. Rådmannen har signalisert at det er behov for å bevilge opp midler, og foreslår i tertialen å bevilge opp 2 årsverk tilsvarende 1,5 mill. kr. Oppdragsmengden har økt siste to år (jfr tjenesteanalysen). Kraftigst vekst har vært i perioden oktober 2016 – mars 2017, vedtaksmengden økte i dette tidsrommet fra 1622 timer til 1820 timer pr. uke. Dette tilsier en produksjonsvekst på 12 % i gitte tidsrom. Virksomheten klarer ikke å levere tilfredsstillende tjenester i dette omfang innenfor eksisterende budsjett. Rådmannen har igangsatt arbeidet med en gjennomgang av hjemmetjenesten. Det arbeides også med å forbedre styringsdata. Sak om dette samt gjennomgang Brattromveien legges fram for HSO i september.

Sykehjemmene ligger rundt budsjettert nivå. Nøstehagen kan ligge an til overforbruk.

Kjøkkenet har over tid hatt en økning i kostnadene som til nå har blitt håndtert innenfor rammen. Det har kommet pålegg om merking og prøvetaking av maten, samtidig som det har vært en stor økning i spesialkost og ernæringsdrikker. Dette gjør at rammene er marginale og det kan være behov for å bruke av overskuddsfond.

Bofellesskap for demente har et oppdrag om å etablere en mindre kostnadskrevende drift for en enhet med redusert kostnad på 2,3 mill. kr. Inntil dette er løst forbruker virksomheten tilsvarende mer enn budsjett.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Brattromveien 11 som bofellesskap for personer med demens foreslås vurdert avviklet. En forutsetter at det legges frem et forprosjekt som dokumenterer at brukerne får et kvalitativt like godt tilbud og at en eventuell avvikling gir økonomisk gevinst.	HP 17-20 Oppdr 2.11	Arbeidet er påbegynt	Sak legges fram i september

<p>For å møte økt utfordringer i hjemmetjenesten som resultat av bl.a gjeldende utskrivningspraksis fra sykehus - samhandlingsreformen – og økning i antall brukere med dobbeltdiagnoser, legger rådmannen frem en egen sak for å styrke nødvendig kompetanse og tilstrekkelig kapasitet. Målet om 50 % høyskoleutdannede og 50 % med fagbrev i løpet av HP-perioden legges til grunn. Frist 1. tertial 2017.</p>	<p>HP 17-20 Oppdr 2.13</p>	<p>Arbeidet er påbegynt</p>	<p>Sak legges fram i september</p>
---	--------------------------------	-----------------------------	------------------------------------

Velferd

Status økonomi

Velferdsområdet er preget av en økning av brukere som har behov for relativt omfattende tjenester. Det er få tjenester som avsluttes slik at det er lite rom for å ta disse behovene inn i eksisterende tjenester uten ressursøkning. Totalt er det innmeldinger rundt 16 mill. kr.

I 2016 hadde velferdsområdet en avsetning på 6 mill. kr som var satt av til etablering av botilbud for personer med funksjonsnedsettelse. Tiltakene avventer etablering av nye botilbud. Denne avsetningen veide opp for noe av overforbruket i 2016. I 2017 er denne avsetningen redusert til 3 mill. kr. Det har vært nødvendig å etablere tjenester for 2 nye brukere, avsetningen er brukt for å finansiere tiltakene og er ikke lenger en buffer i økonomien.

Det har vært en stor pågang av behov for tjenester innen Psykisk helse. I løpet av 2016 ble det kjøpt 3 nye plasser, i 2017 er det kjøpt 2 ny plass samtidig som det vært økning i tjenestenivået på en eksisterende plass. Det er også meldt behov for kjøp av ytterligere 2 plasser. Estimert overforbruk rundt 6 mill. kr.

Det er kjøpt 2 nye rusplasser i tertialen, foreløpig er kostnadene innen budsjettammen.

I 2015 ble det kjøpt en ekstern plass for bruker som hadde tjenester i tjenesten for barn og unge med funksjonsnedsettelse. På de personalressursene som ble benyttet til brukeren internt ble det etablert tilbud til nye brukere. Dette gir en underfinansiering tjenesteområdet ikke lenger kan håndtere. Estimert overforbruk 5,8 mill. kr.

Barnevern har hatt flere plasseringer inkl. noen hasteplasseringer som er kostnadskrevende. Tjenesten melder om et mulig overforbruk på 1-2 mill. kr.

Virksomhet for voksne funksjonshemmede overforbrukte 3,8 mill. i 2016. I 2017 har virksomheten fortsatt på samme utgiftsnivå.

Nav ligger pr. april på budsjettert nivå.

I melding 4/17 til kommunestyret orienterte rådmannen om etablering av et rettighetsavklaringsprosjekt i Nav. Lier har en høy andel langtidsmottakere av sosialhjelp. Arbeidet med rettighetsavklaring er ressurskrevende, og etterslepet gjør at det er behov for en særskilt satsning. Rådmannen etablerer et rettighetsavklaringsprosjekt med 2 årsverk i engasjement i ett år. Utfra resultatene i prosjektet vurderes evt. behov for forlengelse av prosjektet. Rådmannen foreslår derfor i tertialen å bevilge opp 0,8 mill. kr til 2 årsverk med ½ års effekt i 2017.

En bolig for enslige mindreårige flyktninger er nå under avvikling for å tilpasse kostnadsnivået til ny tilskuddsordning og satser. I tilpasningsperioden vil det bli et overforbruk. De foreløpige beregningene viser at høyere integreringstilskudd kan veie opp for det meste av overforbruket.

Øvrige virksomheter i rute.

I 2016 ble det bevilget opp 1,4 mill. kr på investeringsbudsjettet for utbedring av personalfasilitetene ved Eikeliveien bofellesskap. Tiltaket er for å møte krav til arbeidsmiljøet. Siden kommunen ikke eier bygget kan ikke tiltaket tas som investering. Rådmannen foreslår derfor at tiltaket bevilges opp på driftsbudsjettet i tertialen, og tas ut av investeringsbudsjettet. Lier har et budsjett på 15 mill. kr for egenfinansiering av investeringer på driftsbudsjettet. Som finansiering av prosjektet i driften reduseres egenfinansieringen av investeringsbudsjettet tilsvarende med 1,4 mill. kr.

I etablering av Ungdomshjelpa er det gjort arbeider for 0,6 mill. kr som er finansiert i driftsregnskapet men som må føres i investeringsregnskapet. Overføring fra drift til investering krever vedtak. Det er derfor lagt inn et punkt om dette i vedtaket.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Lier voksenopplæring har sammensatte oppgaver og brukergruppen er uensartet. Det legges frem en egen sak om bemanning/dimensjonering av Voksenopplæringen sett i lys av behov knyttet til mottak og integrering av flyktninger og behov for spesialundervisning og grunnskole for voksne. Frist: i løpet av 2017. Voksenopplæringen sikres hensiktsmessige lokaler i nærheten til kollektiv transport når de flytter ut fra Stoppen skole.	HP 17-20 Oppdr 2.16	Arbeidet er påbegynt	
I forbindelse med oppfølging av den pågående analysen av sosialhjelp i regi av SOFAK gjennomgås de kommunale retningslinjer for tildeling med spesielt fokus på tilfelle hvor den kommunale støtten avviker fra lovens minstekrav. I tillegg må iverksetting av treffsikre tiltak prioriteres.	HP 17-20 Oppdr 2.26	Arbeidet er påbegynt.	Det er etablert et rettighetsavklaringsprosjektet med tilførsel av 2 årsverk som skal arbeide med å få langtidsbrukere av sosialhjelp over på andre ytelser.

Andre saker

- Ungdomshjelpa ble formelt åpnet 21. April. Tilbudet og lokalet fremstår som godt egnet for målgruppen.
- Det er etablert god samhandling mellom alle virksomhetene i velferd og det er et stort fokus på samlet sett å gi riktige tjenester. Et eksempel er Psykisk helse og rus som jobber tett sammen med Flyktningetjenesten for bedre å kunne fange opp flykninger som har psykiske utfordringer.
- Tjenesteanalysen Velferd er ferdigstilt og vil inngå som grunnlagsdokument for videre planarbeid.
- Arbeidet med rehabilitering av Gifstadbakken 9 og Vestsideveien 100 er godt i gang.
- Alle ansatte i Velferd har vært igjennom en halvdag med team: Arbeidsmiljø.

Kultur

Status økonomi

Kulturvirksomhetene er i rute. Det meldes ikke om overforbruk.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Det opprettes et eget brukerutvalg for Lierhallen som kan gi verdifulle innspill til et bedre tilbud og drift av hallen. Frist 30.06.2016.	HP 16-19 oppdr 2.11	I arbeid	Vedtak i GBK om brukerutvalg i august. Det har ikke blitt etablert og sammensatt noe brukerutvalg enda.
Det utredes muligheten for et eget aktivitetskort for barn/ungdom. Frist 2016.	HP 16-19 oppdr 2.12	I arbeid	Samordnes med utredning som også ser på hvordan Buskerud fylkeskommune løser etablering av kulturkort for ungdom. Saken ble lagt fram høsten 2016, men ble utsatt og kommer opp igjen i 2017.
Rådmannen utreder en ordning med det formål å gi støtte til enkeltprosjekter og arrangementer initiert av og for barn og unge.	HP 16-19 oppdr 2.15	I arbeid	Sak utsatt til 2017. Det gjennomføres en spørreundersøkelse blant ungdom før saken legges frem.
Lier har en sterk frivillig sektor. Det arbeides videre med å sikre en god dialog og tilrettelegging for at denne ressursen kan brukes på en god måte innen områder som omsorg og undervisning.	HP 16-19 oppdr 2.22	I arbeid	LKs frivillighetspolitikk legges fram til behandling vinteren 2017. Det er også mange konkrete samarbeidsprosjekter på gang. Frivillighetspolitikken og samarbeidsavtalene er relevante for hele Lier kommunes organisasjon.
I forbindelse med evaluering av driften ved Lier kulturscene, vurderes effektive tiltak som kan øke og sikre inntektsgrunnlaget gjerne gjennom større grad av markedsorientering og i samarbeid med frivilligheten og næringslivet.	HP 17-20 Oppdr 2.15	I arbeid	Kontinuerlig prosess.
For å styrke Lier kommune som regjerende friluftskommune utarbeides det en oversikt over eksisterende ridestier i inn- og utmark i Lier. Det vurderes å legge til rette for tilbringerstier til utmark der dette mangler i samarbeid med hestenæringen og landbrukskontoret. Forslag til ridestier legges inn i prioriteringslisten for spillemidler sammen med idretts-, friluftsanlegg og turstier. Frist: i løpet av 2017.	HP 17-20 Oppdr 2.17	I arbeid	Delplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet kommer til 1. gangsbehandling i juni. Sluttbehandling høsten 2017 som del av revidert For kropp og sjel (jfr. melding)
Mye godt arbeid er gjennomført for å øke aktiviteten rundt Lier bibliotek. Dette arbeidet videreføres. En rekke forfattere har tilknytning til Lier og det bør vurderes egne tiltak/arrangementer rundt disse. I Lierbyen arbeides det videre med muligheten for å flytte ned på gateplan og på Tranby er det naturlig å se dette i sammenheng med tilstandsrapport for Hallingstad og Tranby skoler.	HP 17-20 Oppdr 2.18	Påbegynt	

Godt fungerende velforeninger kan være et nyttig og viktig bidrag i lokal-samfunnsutviklingen. Kommunen vurderer om man kan bidra som pådriver til etablering av flere velforeninger basert på erfaringsutveksling fra vel som fungerer godt.	HP 17-20 Oppdr 2.25	I arbeid	Det er startet en gjennomgang av hvilke velforeninger som er i drift og få disse registrert.
Ordningen med gratis leie av haller/baner må synliggjøres i handlingsprogrammet og etterregnes ifm årsregnskapet, ref punkt 2.4 i HP 2016-19.	HP 17-20 Oppdr 2.4	I arbeid	Gjennomføres årlig.

Andre saker

BUA er kommet godt i gang med drift. Vintersesongen er avsluttet, og vi kan notere oss for mange aktive brukere, høyt utlån og mye positiv publisitet. BUA Lier er også overbygningen til mange faste aktivitetstilbud som Åpen hall ved fire skoler (Høvik, Hegg, Tranby og Gullaug), der vi samarbeider med idrettslag og andre kommunale virksomheter, bl.a. Frisklivssentralen, samt mange enkeltarrangementer ute. Vi har hatt stor oppslutning om disse.

UKM Lier er gjennomført som et omfattende arrangement med stor oppslutning og mange svært dyktige og engasjerte ungdommer både på og bak scenen.

Gamle Hegg og Lier musikkverksted har videreført og videreutviklet flere nye ungdomsstyrte tilbud og er i en god utvikling.

Lier kulturscene har hatt en svært aktiv vinter med stor bredde og godt besøk på arrangementer. Arrangementsprogrammet rundes av i mai, men noe utleie foregår også i sommerhalvåret.

Lierdagene 2017 er under planlegging, og i rute for å bli «tidenes Lierdager» med økt fokus på aktivitet/idrett, Lierbonden og lokale aktører.

Mange politiske saker er levert eller under arbeid, bl.a. Liers frivillighetspolitikk, som ble behandlet i februar/mars.

Flere tiltak innenfor kulturarv-området er igangsatt som oppfølging av temaplan for bruk og vern av fysiske kulturminner og kulturmiljøer samt HP-vedtak knyttet til St.Hallvard og nye samarbeidsprosjekter knyttet til kulturvern.

Infrastruktur - Bygg, VA, Vei

Status økonomi

Lier eiendomsselskap KF er i rute.

Ettersom LEKF foreløpig fortsetter med å føres i kommunen sitt regnskap, rapporteres de som del av måneds/tertrialrapportene i 2017 på lik linje med hva som ble gjort i 2016. Regnskapsmessig korrigering for å presenteres som eget regnskap ble gjort ved årsavslutningen i 2016 og det samme vil gjøres ved årsavslutningen 2017. Ihht. KS 109/2016.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Det igangsettes planarbeid for utbygging av gang- og sykkelveier iht. vedtatt prioriteringsliste med særlig vekt på skoleveier. Kommunen inngår i forhandlinger med Fylkeskommunen/Statens Vegvesen om mulig forskuttering. Egen gangveiforbindelse mellom Hennesstorget og Nordal skole inngår i arbeidet. Miljøutvalget er styringsgruppe.	HP 13-16 oppdr 2.3	I arbeid	I arbeidet med hovedplan vei (presenteres august 2017) innarbeides en kartlegging av gjenstående gang/sykkelveier for å sikre helhetlig gang- og sykkelveinett i Lier. Planen skal kartlegge behov for reguleringsplaner, grunnerverv og hvordan statlige tilskuddsordninger kan utnyttes. Gangvei Hennesstorget/Nordal vil vurderes i kartleggingsprosjektet for gjenstående gang/sykkelveier. Gangveien mellom Bilbo og Linjeveien er under arbeid. Prosjekteier er Statens vegvesen. VIVA står for veilysanlegget. Prosjektet er forventet slutført i løpet av 2017.
Samordnet med: Rådmannen utreder investeringstiltak for å sikre skoleveier slik at skyssgodtgjøring kan reduseres (kost/nytte-analyse) inkl. folkehelseperspektivet.	HP 12-15 oppdr 2.12	I arbeid	
Kommunens eiendom «Klinkenberghagan» er frigitt til boligformål i ny kommuneplan. Området søkes avhendet til utbyggere på den økonomisk mest fordelaktige måten.	HP 14-17 oppd 2.20	I arbeid	Saken er oversendt Lier eiendomsselskap KF som har rapportert status for arbeidet i egen sak/melding. Arbeidet med regulering av området pågår.
Trafikksikkerhetssituasjonen rundt Grøttegata vurderes ved rullering av kommunens trafikksikkerhetsplan og i sammenheng med bevilgning i investeringsbudsjettet.	HP 15-18 oppd 2.23	Under planlegging	Det arbeides med å beskrive omfanget av utbedringer som må gjøres og det skal gjennomføres et forprosjekt.

Det utarbeides en tilstandsrapport for Hallingstad og Tranby skoler i løpet av 2016.	HP 16-19 oppdr 2.18	I arbeid	LEKF har gjennomført tilstandsanalysen, resultatet ble rapportert i melding til GBK i mars. LEKF har anbefalt at det med analysen som grunnlag gjennomføres en mulighetsstudie. Vurderes i sammenheng med skolebehovsplanen som er under utarbeidelse.
I arbeidet med hovedplan vei innarbeides en kartlegging av gjenstående gang/sykkelveier for å sikre et helhetlig og komplett gang- og sykkelveinett i Lier. Planen skal kartlegge behov for arbeid med reguleringsplaner, grunnerverv og hvordan statlige tilskuddsordninger kan utnyttes. Frist: 1. oktober 2016.	HP 16-19 oppdr 2.29	I arbeid	I arbeidet med hovedplan vei (presenteres august 2017) innarbeides en kartlegging av gjenstående gang/sykkelveier for å sikre helhetlig gang- og sykkelveinett i Lier. Planen skal kartlegge behov for reguleringsplaner, grunnerverv og hvordan statlige tilskuddsordninger kan utnyttes.
Det utarbeides en egen gatebruksplan for Sylling sentrum i løpet av 2016.	HP 16-19 oppdr 2.30	I arbeid	Gatebruksplan tas gjennom hovedplanarbeidet (presenteres august 2017)
Bevilgningen til oppgradering av veilys til LED stilles foreløpig i bero inntil det foreligger en samlet plan for hvordan dette kan gjøres på en hensiktsmessig måte. Planarbeidet skal gjennomføres i løpet av 2016 som en del av hovedplan vei.	HP 16-19 oppdr 2.33	I arbeid	Kartlegging av veilys pågår. Veilys er omtalt i strategisk del i Hovedplan vei (vedtatt i kommunestyret i desember 2016). Plan for utskifting og oppgradering legges inn i Handlingsprogrammet for 2018 – 2021.
Det legges til rette for økt bruk av Eiksetra gjennom støtte til aktivitetsleder og kommunal overtagelse av driftsansvaret for Eikseterveien fra og med Eggevollen inn til Solvang. Veiavgift videreføres med mulighet for rabattløsninger og det innføres elektroniske betalingsløsninger. Etablering av en egen skibuss vurderes.	HP 17-20 Oppdr 2.23	I arbeid	Status rapportert i egen melding i møterunden i mai. Det jobbes videre med mulighetene for innføring av elektronisk betalingsløsning og etablering av en skibuss til Eikssetra.
Som et tiltak for å åpne opp og inkludere nye liunger, vurderes etablering av et eget borgertog i forbindelse 17. mai-arrangementet i Lierbyen. I den forbindelse ses det på muligheter for å samarbeide med frivilligheten. Elever i lierskolen inviteres til å lage en tilhørende fane.	HP 17-20 Oppdr 2.25	Påbegynt	

Plan/Samfunn

Status økonomi

Samfunnsvirksomhetene er i rute. Det meldes ikke om overforbruk.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Det utredes mulighet for bruk av ny teknologi for varmegjenvinning i veksthus i Lier med det mål å oppnå lønnsom og bærekraftig helårsdrift av frukt- og grønnsakproduksjon. Dette for å gjøre Lier i bedre stand til å levere frisk mat hele året uten stort klimaavtrykk. Landbrukskontoret bes om å kartlegge tilgjengelig teknologi og søke samarbeid med landbruksnæringen.	HP 16-19 oppdr 2.28	I arbeid	En statusrapport med beskrivelse av prosjekter, forskning og pågående arbeid ble lagt fram for miljøutvalget i desember 2016. Det jobbes med å kontakte eksterne miljøer som kan inviteres til et samarbeid.
Det legges frem en egen sak om muligheten til å etablere en Mathall i Ytre-Lier i tilknytning til E-18 i samarbeid med næringen. Fylkeskommunens eiendom Søndre Linnsvollen kan være aktuell.	HP 16-19 oppdr 2.31	I arbeid	Rådmannen har utredet saken og vært i dialog med Buskerud fylkeskommune. Egen sak blir lagt fram for politisk behandling før sommeren 2017.

Rullering av kommuneplanen

Arbeidet med rullering av kommuneplanen er godt i gang. Det pågår utredningsarbeider og er åpnet for innspill fra befolkningen med frist 20.august. Arbeidet med en digital medvirkningsportal/app er godt i gang. Det er planlagt presentasjon av utvalgte temaer for kommuneplanutvalget i løpet av 2017.

Strategisk næringsplan

Arbeidet med oppfølging av strategisk næringsplan er i gang. I mars ble det gjennomført gründerseminar med god oppslutning på Svensefjøset i Lierbyen, innspillene og erfaringene fra seminaret legges til grunn i videre arbeid.

Fellestjenester, ledelse og politikk

Status økonomi

Fellestjenestene er i rute. Noen virksomheter ligger over budsjett men dette jevner seg ut senere på året. Økonomienheten melder om merkostnader til implementering av lovpålagt E-handel. Enheten har overskuddsfond som vil dekke merkostnaden. HR-enheten ligger samlet sett i balanse men økning i lærlingeordningen er underfinansiert med 0,7 mill. kr. Rådmannen foreslår å bevilge opp dette i tertialen.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
<p>Rådmannen øker innsatsen for å redusere sykefraværet. Måltall for nærvær i 2016 settes til 95 %. I arbeidet vektlegges den enkelte leders ansvar for å følge opp sykefravær gjennom tett oppfølging av hver enkelt arbeidstager. Dette gjelder også for å unngå mobbing på arbeidsplassen.</p> <p>Nødvendig oppfølgingssystemer anskaffes og sykefraværet rapporteres hver måned ifm månedsrapporten.</p> <p>Måltallet for nærvær i 2017 settes til 95 %. Arbeidet med å redusere sykefraværet og øke nærværet intensiveres ytterligere gjennom følgende tiltak: Administrasjonsutvalget gjennomfører dialogmøter med de ansattes organisasjoner. Den enkelte virksomhetsleders følger opp sykefravær gjennom tett oppfølging av hver enkelt arbeidstager. Innføring av oppfølgingssystemer og månedlig rapportering.</p>	<p>HP 16-19 oppdr 2.10</p> <p>HP 17-20 Oppdr 2.9</p>	<p>I arbeid</p>	<p>Økt fokus på nærværarbeid, med særlig oppfølging i helse og omsorg samt barnehage, er iverksatt bl.a. gjennom innføring av funksjonsvurdering. Økt deltakelse i enkeltsaker fra HR-enheten, med arbeidslivssenteret, bedriftshelsetjenesten og frisklivssentralen, i tett samarbeid med lokale ledere.</p> <p>Tydligere og bedret informasjon om tilskuddsordning for forebygging og tilrettelegging.</p> <p>Kompetanseheving av avdelingsledernivået ved gjennomføring av modulkurs, hvorav ett om HMS/IA, nærvær og oppfølging – raskere tilbake.</p> <p>Sykefraværsrapportering til administrasjonsutvalget er etablert med særlig fokus på virksomheter med fravær over 7,5 %.</p> <p>Oppfølgingsverktøyet Huldt & Lillevik er gjennomgått, og forbedring sammen med leverandør er igangsatt.</p> <p>Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor er gjennomført med høy svarprosent. Det er forventet at dette forbedringsarbeidet også kan ha positiv effekt på nærværet, noe som følges videre.</p>

Lier kommune deltar i en rekke samarbeidsorgan – alt fra Vestregionen og Buskerudbyen til Oslo og omland friluftsråd – med ulik finansiering. Rådmannen legger frem en egen kost/nytte-analyse som viser direkte og indirekte kostnader knyttet til arbeidet med disse.	HP 16-19 oppdr 2.34	I arbeid	Liste over de vesentligste samarbeid er utarbeidet. Det jobbes også med å fremskaffe finansiell informasjon. Rådmannen tar sikte på å komme tilbake med egen sak i løpet av første halvår 2017.
For å sikre effektiv drift av selskaper som leverer tjenester etter selvkost må det sikres bedre eierstyring og økt bruk av forvaltningsrevisjon. I 2016 vil en spesielt sette fokus på interkommunale selskaper (IKS).	HP 16-19 oppdr 2.35	Utført	Selskapskontroll av VIVA IKS og Glitrevannverket ble behandlet politisk i april 2017.
Hovedutvalgene gjennomgår budsjett for de virksomheter som sorterer under hvert hovedutvalg i løpet av 1. kvartal 2017.	HP 17-20 Oppdr 2.3	Påbegynt	
Som følge av kommunereformen vil det være behov for å vurdere dagens interkommunale samarbeidsselskaper organisert som IKS, vertskapskommune selskap, § 27 selskap etc. Rådmannen legger frem en egen oversikt/sak som viser utfordringer knytte til dette. Frist 1. halvår 2017.	HP 17-20 Oppdr 2.6	Utført	Lagt frem for formannskapet
Selskaper der kommunen er hel- eller deleier oppfordres til å legge til rette for økt bruk av lærlinger, praktikanter og nødvendig språktrening etter behov.	HP 17-20 Oppdr 2.8	Utført	Selskapene er oppfordret i oppdragsbrev for 2017.
Intensivere arbeidet med å sikre sykelønnsrefusjon fra NAV bl.a. gjennom systematisk og løpende rapportering til administrasjonsutvalget.	HP 17-20 Oppdr 2.10		Sykefraværsrapportering til administrasjonsutvalget er etablert med særlig fokus på virksomheter med fravær over 7,5 %.
Som følge av økt selskapsorganisering medfører dette redusert behov for administrative tjenester/stab/støtte i den kommunale organisasjon. Selskapsorganiseringen kan også medføre at kommunes behov for kompetanse endres. Rådmannen legger frem en egen sak som dokumenterer rasjonaliseringsgevinst og endret behov. Frist 1. halvår 2017.	HP 17-20 Oppdr 2.5	I arbeid	Tilsvarende oppdrag er gitt i HP 2015-2018 og HP 2016-2019 Politisk sak er under utarbeidelse.

<p>For å tiltrekke seg kvalifiserte og engasjerte medarbeidere og sikre god rekruttering iverksettes følgende tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Økt bruk av alternative turnusordninger, • Tilrettelegging for flere heltidsstillinger, • Utarbeide kompetanseplan og kartlegge behov for etterutdanning i hver virksomhet, • Styrke lærlingeordningen og økt bruk av praksisplasser, <p>Fokus på ulike støtteordninger fra NAV som f.eks TULT for å kunne gi personer med redusert arbeidskapasitet et tilbud.</p>	<p>HP 16-19 oppdr 2.9</p>	<p>I arbeid</p>	<p>Arbeidet med å sikre at Lier kommune er en attraktiv arbeidsgiver som tiltrekker, utvikler og beholder dyktige medarbeidere, er i gang, og det skal jobbes sammen med fagforeningene for å komme fram til gode løsninger.</p> <p>Politisk melding om dagens turnusordninger er under arbeid (helse- og omsorgssjef).</p> <p>Ny HR-rådgiver med ansvar for arbeidstidsordninger og turnus (GAT) er ansatt og starter i august 2017 (ledig stilling overført fra rådgivningsenheten).</p>
<p>For å tiltrekke seg kvalifiserte og engasjerte medarbeidere og sikre god rekruttering iverksettes det følgende tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Økt bruk av alternative turnusordninger. • Tilrettelegging for flere heltidsstillinger. • Kompetanseplan og kartlegging av etterutdanning i hver virksomhet. • Styrke lærlingeordningen ytterligere innen alle fagfelt gjennom at måltallet endres til 1 årsverk pr 750 innbyggere. Økt bruk av praksisplasser. 	<p>HP 17-20 Oppdr 2.7</p>		<p>«Det store heltidsvalget» er satt på dagsorden gjennom bl.a. kompetanseheving. Kartlegging og dialog om ambisjonsnivå og tiltak pågår.</p> <p>Rådmannen har etablert et prosjekt for å styrke kompetanseutvikling. På bakgrunn av kartlegging av behov og tjenesteanalyser, skal det utarbeides en helhetlig, overordnet kompetansestrategi for Lier kommune. Kompetansestrategien vil være et viktig fundament for kompetanseplaner og etterutdanning i virksomhetsområdene og konsern. Virksomhetene involveres i arbeidet med kompetanseplaner bl.a. via de lokale medbestemmelsesutvalg (LMU). Medbestemmelse og medvirkning ivaretas også gjennom deltakelse i styringsgruppen og i det løpende prosjektarbeidet.</p> <p>Et av effekt-målene er å styrke resultatene fra medarbeiderundersøkelsen 10-faktor 2017, spesielt på faktorene; «Bruk av kompetanse» og «Relevant</p>

			kompetanseutvikling». Satsingen på lærlingeordningen fortsetter gjennom både det klassiske 2-årige læreløpet og dobbeltkompetanseløpet i samarbeid med Lier videregående skole.
I forbindelse med gjennomføringen av Stortingsvalget 2017 legges det frem en egen sak om tiltak som kan stimulere til økt valgdeltagelse.	HP 17-20 Oppdr 2.20	I arbeid	Det jobbes med dette frem mot møte i valgstyret i møterunden for juni.
Rådmannen gjennomgår bruken av eksterne konsulenter for å sikre at disse benyttes til avgrensede oppgaver og at resultatet er etterprøvbart. Bruk av eksterne rådgivere/konsulenter rapporteres ifm tertialrapportene.	HP 17-20 Oppdr 2.22	I arbeid	Arbeidet er igangsatt. Det er imidlertid vakanse i rådgivningsenheten, noe som har fått konsekvens for fremdriften.
Rådmannen kartlegger hvorvidt kommunen i sterkere grad kan nyttiggjøre seg belønningsmidler – fra hvem og til hvilke prosjekter, beløp og egenandeler.	HP 17-20 Oppdr 2.27	Påbegynt	

Andre saker

E-handel er iverksatt i tråd med offentlige krav.

Medarbeidere og organisasjon

Nærvær, sykefravær

Det legemeldte sykefraværet i 1. tertial 2017 utgjorde 6,6 %. Nærværet er på 92,1% Måltallet er 95%.

En rekke tiltak og aktiviteter i tråd med handlingsplanen for IA er gjennomført og under arbeid:

Dialogmøte 1 og møte for oppfølgingsplan er slått sammen, for å redusere tiden fra en langtidssykemelding er et faktum, til arbeidsgiver og arbeidstaker har opprettet oppfølgingsplan.

Program for funksjonsvurdering med formål å komme raskere tilbake er iverksatt. Informasjon, rutiner og opplæring formidles til ledere. Oppstart av nytt kurs medio august.

Alle LMU-møter rapporteres nå fortløpende til HR-enheten, hvor HMS-arbeidet på de respektive virksomhetene blir kartlagt.

Sentrale rutiner/standarder for systematisk HMS-arbeid er revidert og opprettet i kvalitetssystemet.

Jevn bruk av HMS-rådgiver i fraværssaker - på et tidligere tidspunkt enn før pågår løpende.

Halvårssamlinger for verneombud opprettet og gjennomføres primo juni. Temaer blir restarbeidsevne, avviksbehandling og arbeidsmiljø generelt.

HMS-avvik er satt opp som fast punkt i nærværsrapporteringen. Avvikene kategoriseres og vurderes vs tiltak. Her kommer også alle skademeldinger inn. Mange av avvikene spores til vold og trusler om vold. Tiltak som eksempelvis vergetrening vurderes.

Resultatene fra medarbeiderundersøkelse (10-faktor) som ble gjennomført i mars/april vil kunne ha stor påvirkning for retningen på nærværsarbeidet. Oppfølgingsarbeidet i virksomhetene fortsetter utover høsten.

Det er generelt høyere nærvær i virksomhetene sammenlignet med fjoråret. Spesielt i helse, omsorg og velferdssektoren er det virksomheter med jevn økning i nærvær. Det holdes fremdeles særlig fokus på denne sektoren, samt barnehager og skoler. Det er også høyt fravær i enkelte av virksomhetene i administrasjon, noe som får større oppmerksomhet utover året.

Til tross for at nærværet går opp, har ikke kostnadene til sykefravær gått ned. Dette skyldes sammensetningen av sykefraværet mht. perioden arbeidsgiver må dekke, hvordan sykefraværet utvikler seg i virksomheter som ikke leier inn vikarer mm. Rådmannen vil derfor avvente til 2 tertial med å hente inn innsparingen knyttet til økningen i nærværet i virksomhetene.

Jevnlig rapportering til administrasjonsutvalget er etablert i henhold til utvalgets vedtak, bl.a. med særlig fokus på virksomheter med fravær over 7.5 %.

Tariff 2016

Sentrale forhandlinger 2017 er gjennomført og resultatet (ramme 2.4 %) iverksettes etter vedtak klart 1. juni. Lokale forhandlinger gjennomføres i september/oktober. Første drøftingsmøte er avholdt, og fremdriftsplan foreligger. Arbeidsgivers forberedelse er startet.

Arbeidsgiverpolitisk plattform

Administrasjonsutvalget har vedtatt oppfølging og revidering av plattformen i tråd med øvrig planverk.

Rådmannen arbeider med strategier for rekruttering-, kompetansestyring- og livsfasepolitikk. Nytt rekrutteringsverktøy, «Webcruiter», er implementert og i aktiv bruk ved virksomhetene og sentralt.

Lærlinger:

For å tiltrekke seg kvalifiserte og engasjerte medarbeidere og sikre god rekruttering har HR enheten gjennom et lærlingprosjekt arbeidet med å spisse rekrutteringen samt å styrke strategien for høyere kvalitet på tilbudet til lærlingene.

Det er gjennomført en rekrutteringsprosess som har tatt sikte på å fullføre opptrappingsplan, samt bidra til å nå det fremtidige målet om ett årsverk lærling pr 750 innbyggere. Det starter 16 nye lærlinger høsten 2017, samtidig som 8 lærlinger vil gå opp til fagprøven og med det avslutte lærlingtiden sin. Dette innebærer en netto økning på 8 lærlinger. Lier kommune vil fra høsten 2017 ha totalt 35 lærlinger.

Ledere

Lederarenaene med faste lederforum, ledelsesfagdager og faglige arenaer på de ulike tjenesteområdene løper etter planen. Hensikten er å styrke styringsdialogen, samhandling og å heve felles lederkompetanse på aktuelle fagområder.

Brukerundersøkelser

Lier kommune har sendt ut invitasjon om å delta i brukerundersøkelse til over 1500 foresatte til barn i alle de private og kommunale barnehagene og nesten 1000 foresatte til barn i SFOene. Brukerundersøkelsene for alle barnehagene og Skolefritidsordningene (SFO) i Lier gjennomføres i mai, siste frist for å svare er 31. mai.

Medarbeiderundersøkelse

Gjennomføring av medarbeiderundersøkelse er en del av kommunens kvalitets- og forbedringsarbeid og et viktig redskap for at medarbeidere skal oppleve mestring, motivasjon og mening og gjøre en best mulig jobb. Lier gjennomfører medarbeiderundersøkelse hvert 2. år, forrige undersøkelse ble gjennomført i 2015.

Lier kommune har i 2017 tatt i bruk 10-faktor som ny medarbeiderundersøkelse. 10-faktor er utarbeidet av KS og Kommuneforlaget, med Linda Lai, professor i ledelse og organisasjonspsykologi ved Handelshøyskolen BI i Oslo, som faglig ansvarlig. Rundt 130 av landets kommuner bruker pr dato samme undersøkelse.

10-faktor- undersøkelsen er både medarbeiderskaps- og ledelsesorientert og bygger på forskning om ti faktorer som bidrar til utvikling og forbedring av mestring, motivasjon og mening, der mestringsorientert ledelse står i særlig fokus.

Medarbeiderundersøkelsen ble gjennomført i mars. Takket være god innsats fra medarbeidere, tillitsvalgte og ledere ble svarprosenten hele 83 prosent. Totalt 1376 medarbeidere svarte.

Det er gjennomført to opplæringsamlinger i april for ledere og de lokale medbestemmelsesutvalg (LMU) i kommunen, der også kommunens samlede resultater ble presentert. Resultatene for hver enkelt virksomhet vil være klare i midten av mai. Resultatene skal følges opp lokalt og sentralt. Alle virksomheter skal utarbeide 10-faktor handlingsplan innen 15. september. Rådmannen skal før sommeren, vurdere videre oppfølging og lederoppfølging frem til neste undersøkelse i 2019.

Økonomi

Tertialrapporten beskriver meldte avvik i forhold til budsjett, regnskapstallene legges frem i månedsrapporten for april. (foreligger ca. 25. mai). Månedsrapporten for mai blir utvidet med mer detaljerte oversikter enn ved normal månedsrapportering.

Økonomisk status

Totalt sett er det innmeldinger om overforbruk på rundt 31 mill. kr. Rådmannen forslår i tertialen å bevilge opp 2,7 mill. kr av avviksmeldingene. Erfaringsmessig vil mulige overforbruk meldes høyt og det meldes lite underforbruk pr. 1. tertial. Meldingene om overforbruk er midlertid så høye at det forventes et samlet netto overforbruk rundt 26 mill. kr.

Prognosene for pensjon og lønnsoppgjøret er ihht. budsjett. Rentenivået indikerer en netto mindrekostnad på 3 mill. kr.

Lier har et budsjett som kan håndtere avvik på rundt 27,5 mill. kr jf. budsjettert netto driftsresultat.

Rådmannen foreslår følgende budsjettjusteringer i behandlingen av 1. tertialrapport:

- Underskudd legevakten 0,49 mill. kr.
- Opptrapping lærlingeordningen 0,7 mill. kr.
- Økt aktivitet hjemmetjenesten 1,532 mill. kr.
- Etablering av rettighetsavklaringsprosjekt i NAV 0,8 mill. kr.
- Endring av finansiering for investeringsprosjekt (9548) 1,5 mill. kr.
- Endring budsjett VIVA for overvannshåndtering 0,5 mill. kr.

Rådmannen foreslår å finansiere bevilgningene på 5,5 mill. kr ved å redusere «overføring fra drift til investering».

Tjenesteområdene

De største avviksmeldingene:

- Omsorgstjenestene melder om mulig overforbruk på rundt 8,5 mill. kr. Hovedsakelig hjemmetjenesten og kjøp av institusjonsplasser.
- Velferd melder om et mulig overforbruk på 16 mill. kr. Det er etablert flere nye tilbud, og det er utfordringer i forhold til overforbruk fra tidligere år.

Fellesområdet

Pensjon

Siste aktuarberegning tilsier at området vil gå i balanse.

Skatt og rammetilskudd

Budsjettet for skatt og rammetilskudd ble lagt på samme nivå som statsbudsjettets anslag. Lier fikk en lavere befolkningsvekst enn det som lå til grunn for prognosene i statsbudsjettet og grunnlaget for handlingsprogrammet. I revidert nasjonalbudsjett, som ble lagt frem 11. mai, ble forventet skatteinngang for landet justert ned fra en forventet vekst på 1,5 % til 1,0 %.

Pr april er skatteinntangen for Lier 2,4 mill. kr over periodisert budsjett, med rammetilskudd og inntektsutjamning er de frie inntektene (skatt og rammetilskudd) 0,4 mill. over budsjett.

Med de nye forutsetningene forventes det lavere frie inntekter enn budsjettert. En pessimistisk prognose kan gi en mindreinntekt på 6-8 mill. kr. Det er for tidlig å konkludere, Mai vil gi en bedre pekepinn på utviklingen videre i året.

Renter

Rentesituasjonen er gunstig, og en grov kalkyle indikerer rundt 3 mill. kr. lavere netto rentekostnad i forhold til budsjett.

Lønnsoppgjør

I budsjettet for 2017 er det tatt høyde for et lønnsoppgjør på 2,7 % i henhold til signalene i statsbudsjettet. 27. april ble partene enige om det sentrale oppgjøret med en ramme på 2,4 %. Hvordan oppgjøret faktisk slår ut i kommunene er avhengig av sammensetningen av ansiennitet og kompetanse i personalgruppen. Konsekvensene for en kommune kan derfor avvike fra avtalerammen.

Ved en teknisk feil har ett av lønnsoppgjørene for 2016 ikke blitt kompensert virksomhetenes rammer i handlingsprogrammet. Virksomhetene har derfor blitt kompensert i 2017 fra lønnsreserven. Dette gjør at lønnsreserven nå er på nivå med resultatene av det sentrale lønnsoppgjøret. Hvordan oppgjøret slår ut for Lier blir først klart når effekten slår ut i regnskapet.

Investeringer

Rapportering på investeringsprosjekt

Oversikt over de største investeringsprosjektene ligger vedlagt (vedlegg 1)

Rapportering VIVA

Rapportering fra VIVA ligger som vedlegg 2. I 1. tertial foreslår VIVA omdisponering av midler mellom prosjekter og økt driftsramme for overvannshåndtering.

Vedlegg 1: Tabell med status for de største investeringsprosjektene som er i gang

Prosj.nr	Prosjekt	Bevilget tom 2017	Bevilgn. Ut over 2017	Sum bevilget	Brukt	Prognose	Utføres	Fullf.g r. %	Hva som gjøres	Kommentarer
	Bygg									
8442	Hennummarka skole	200	-	200	-	0	2017-2018	0 %		Prosjektet er ikke ferdig
8495	Heia flerbrukshall	49 290	-	49 290	46 118	46 118	-2016	99 %		Prosjektet er i reklamasjonstid.
8503	Hegg skole	350 000	-	350 000	336 810	340 810	2013-2017	99 %	Ny Hegg skole	Avsluttes. Rapport utarbeides. Avsetning for reklamasjon medtas i slutt rapport
8506	Esge skole, ventilasjonsanlegg	4 000	16 213	20 213	3 158	3 658	2015-2018	30 %	Fase 1 ventilasjon. Fase 2 oppgr. Adm.bygg	Fortsetter i perioden 2018-2020. Fase 1 ferdig. Skal 8,5 bevilget i HP inn på samme prosjektnr?
8507	Oddevall skole, ventilasjonsanlegg	7 849	-	7 849	8 288	8 679	2013-2017	80 %	Nye vent.anlegg-oppretting/flytting monterte kanaler	Prosjektet er ikke avsluttet. Se også 8470. Ytterligere etterarbeid, ikke prissatt, tilkommer i 2017 (i hovedsak innkassing av kanaler til noen 100)
8521	Stoppen skole, velkomstkasse	2 000	-	2 000	370	370		10 %	Diverse tilpassninger for velkomstkasser	Prosjektet pågår
9227	Tilfuktsrom, oppgradering	200	-	200	-	200	2017	0 %		Gjennomgang av aggregater og nødvendig utbedringer
9228	SD-anlegg, diverse bygg	5 220	-	5 220	696	5 220	2012-2019	25 %	Installere sentral driftstyring på bygg	Videre utbygging av SD anlegg pågår
9238	ENØK-tiltak iht Siemens-rapport	10 151	-	10 151	8 193	10 151	2011-2018	80 %	Diverse ENØK-tiltak på bygg	Prosjektet pågår
9239	Miljøtiltak - omlegging fyringsolje til varmepumpe	3 450	-	3 450	396	896	2016-	15 %	I 2017 fjernes olje fra Nøstehagen og VP oppgraderes. Tiltak øvrige bygg uavklart.	Gullaug og Sylling skoler har oljekjel som reservelast. Frogner selges. Lierbyen har allerede VP. Oljekjel må vurderes som beredskap.
9243	Energimerking av større kommunale bygg	1 000	-	1 000	316	616	-2018	-		Energimerking av relevante bygg som ikke er "større" gjennomføres også.
9244	Rådhuset - oppgradere undertavler	2 150	-	2 150	1 021	1 021	2016-2017	100 %	Elektrotavler oppgraderes	Prosjektet ferdig. Rest ønskes overført til prosjekt 9514 Heggbro.
9486	Erstatning Frogner sykehjem	401 000	-	401 000	339 259	353 640	2010-2017	99 %	Nytt sykehjem	Vil bli avsluttet etter prøvetidsperiode i 2017, med avsetning for reklamasjoner.
9514	Oppgradering Heggbro	6 500	-	6 500	1 943	7 725	2016-2017	50 %	Ombygg av sal og nye WC. Etablering av ventilasjon	Prosjektet pågår. Ønsker overført restmidler fra prosjekt 9244.
9547	Liertun - oppgradering	14 746	3 588	18 334	1 922	4 304	2015-	15 %	Generell oppgradering	Prosjektet pågår i flere år framover.
9549	Oppgradering Gifstadbakken 9	24 000	-	24 000	-	24 000	-2018	2 %	Vedtatt sak 48/2016. Ombygging til 8 boenheter	Utarbeidelse av konkuransgrunnlag pågår
9739	Kulturskolen Stoppen	13 303	-	13 303	10 675	10 675	Uavklart	-		Gjennomført av Monsen. Parkering bør kanskje finansieres av dette?
9745	Klinkenberghagan - utbyggingstrategi	-	-	0	1 979	2 491	-2018	-		Pågår. Ikke bevilgning. Finansieres av senere salg.
8519	Tranby skole - oppgradering ventilasjon	2 563	-	2 563	100	3 863	-2017	15 %	Utsifting av 2 stk. ventilasjonsanlegg	9303/1094 er også planlagt inn i dette prosjektet. (2,563+1,3=3,863)
9329	Rehabilitering Vestsidenveien 100	24 740	-	24 740	127	20 744	2017-2018	5 %	Totalrehab boliger ungdom+omgevoknsne m spes behov	Ført kjøp av eiendommen tidligere på samme prosjektnummer. Eks parkeringsplasser, må bevilges ekstra til 25 stk
9550	Fosshagen fase 2	26 000	100 000	126 000	-	1 500	-2020	0 %		Forprosjekt ferdigstiltes august 2017.
8517	Gullaug skole - utendørs treningsparker	741	375	1 116	0	1 116	2016-2018	-		Ikke påbegynt
8526	Oddevall skole - Ny lekeparks	650	650	1 300	0	1 300	2017-2018	-		Ikke påbegynt
8512	Sikring av tunnel på turvei	820	1 640	2 460	0	2 460	2017-2019	-		Ikke påbegynt
8522	Lierhallen oppgradrng gymgarderob	4 100	-	4 100	0	4 100	2017	-		Ikke påbegynt
9498	Velferdsteknologi - iht sak 44/2014 i FS	8 000	-	8 000	2 297	8 000	2015-	30 %	Innkjøp av velferdsteknologi	Trådløst nett: 2/3 ferdig. Digitalt natilsyn er i drift. Uttesting av velferdsteknologi hos brukere hjemme og i testleilighet er i gang. Lokaliseringsteknologi og sikring dører Fosshagen er godt i gang. Det jobbes også med andre virksomheter.

Vedlegg 2: Rapportering fra VIVA

www.viva-iks.no | telefon: +47 32 22 58 00
Postboks 513, 3412 Lierstranda

RAPPORTERING 1. TERTIAL 2017

LIER KOMMUNE

RESULTATRAPPORTERING 1. TERTIAL 2017 - LIER

	Årsbudsjett 2017	Periode- regnskap	Periode- budsjett	Periode- avvik	Prognose årsavvik	Årsbudsjett 2017	Periode- regnskap	Periode- budsjett	Periode- avvik	Prognose årsavvik
(alle tall i hele tusen kr.)	VA-tjenester					Vei-tjenester				
Driftsinntekter										
Avgifter vann og avløp	-87 433	-30 790	-29 144	-1 646	0	0	0	0	0	0
Tilskudd fra kommuner/andre	0	0	0	0	0	-17 735	-5 912	-5 912	0	0
Annen driftsinntekt	-755	-258	-251	-7	0	-1 704	-609	-568	-41	0
Sum driftsinntekter	-88 188	-31 048	-29 395	-1 653	0	-19 439	-6 521	-6 480	-41	0
Driftskostnader										
Varekostnader	9 200	3 116	3 066	50	0	0	62	0	62	0
Lønnskostnader	25 526	8 109	8 780	-671	0	6 019	3 207	2 074	1 133	0
Avskrivninger	265	59	88	-29	0	66	15	22	-7	0
Annen driftskostnad	48 716	17 555	16 323	1 232	0	13 551	3 700	5 983	-2 283	0
Sum driftskostnader	83 707	28 839	28 257	582	0	19 636	6 984	8 079	-1 095	0
Driftsresultat	-4 481	-2 209	-1 138	-1 071	0	197	463	1 599	-1 136	0
Finansposter	-370	-33	-123	90	0	-62		-20	20	0
Resultat	-4 851	-2 242	-1 261	-981	0	135	463	1 579	-1 116	0

Når det gjelder vann- og avløpsinntektene så er de budsjettet og periodisert ut fra grunndataene og beregninger som lå til grunn i selvkalkylen høsten 2016. Pr. første tertial viser regnskapet at de fakturerte forbruksavgiftene basert på a'konto grunnlag 2017 og avregning for 2016, ligger noe over budsjett. Antall nye tilknytninger ligger også noe over budsjett pr. første tertial. Det vil til rapportering andre tertial bli utarbeidet en prognose for året men så langt er det god sammenheng mellom budsjett og regnskap.

På kostnadssiden er det heller ikke det avvik av betydning som gir grunnlag for revurdering så langt. Som for inntekter vil det utarbeidet en ny prognose til andre tertial.

Innenfor vei-tjenestene er inntektsbudsjettet lagt i samsvar med vedtatt veiramme.

På kostnadssiden ligger lønnskostnader noe over budsjett og andre driftskostnader ligger under budsjett. Det er hovedsakelig kostnader til brøyting/strøing/feieing som ligger under budsjett. Det er imidlertid vanskelig å periodisere kostnader i budsjettet på dette området og vei-budsjettet forventes å balansere ved årets utgang.

RAPPORTERING MÅLOPPNÅELSE

Eierkommunenenes formål med sitt eierskap

Eierkommunenenes hovedformål med eierskapet i VIVA er å sikre innbyggere, vann- og avløpsabonnenter og øvrige brukere:

- Et fremtidsrettet og bærekraftig tjenestetilbud, som vektlegger eierkommunenenes ambisjoner om trygg infrastruktur på områdene vei-, vann og avløp.
- Et brukervennlige, fleksible og likeverdige tjenester for innbyggere og abonnenter, som stimulerer til bærekraftige holdninger og adferd. Et vesentlig ledd i tjenestetilbudet er aktiv og målrettet informasjon
- Et kostnadseffektivt tjenestetilbud, basert på samarbeid og stordrift

Visjon og verdier

Vivas visjon er: Gjennom samspill, kvalitet og gjennomføringskraft er Viva ett skritt foran.

Våre verdier er:

- Samspill
- Kvalitet
- gjennomføringskraft

Vivas verdier er selskapets felles sett med retningslinjer som skal hjelpe selskapet til å oppnå sin visjon og som guider de ansatte i sine handlinger og atferd. Verdiene skal være med å skape kultur og er viktig i forhold til identitet.

Vivas mål og prioriteringer for 2017

Våre mål er i tråd med strategiske planer satt av eierne i felleskap. Hver av disse prioriteringene blir målt på kort og lang sikt. Prioriteringene skal være med på å gjøre Viva til ett skritt foran!

MÅL VIVA IKS 2017	STATUS VED TERTIAL OG UTGANG AV 2017
Gode digitale verktøy. Vi skal være offensive i bruk av teknologi og digitale løsninger der det bidrar til å forenkle arbeidsoppgaver, bedre samspillet eller forbedre kundeopplevelsen	Under arbeid. Moderne plattform er under implementering, første tjenester tas i bruk 1.6. Kontinuerlig arbeid med å forenkle og integrere eksisterende løsninger og ta i bruk nye der det er hensiktsmessig. Det arbeides parallelt med kortsiktige gevinster og langsiktige mål IT strategi digitaliseringsstrategi. Det er tatt i bruk digitale løsninger for entreprenørmarkedet. Det er innført en digitalisering av søknader om gravemelding (gravemelding.no), sanitærabonnement og ferdigmelding for sanitærabonnement. I tillegg er Viva med i et innmeldingsprogram av gravearbeider, Kgrav, for bedre samkjøring og planlegging av større gravearbeider i offentlig vei.
Kundeportalløsning «min side»	Nettportalen «min eiendom» er etablert. Dette er en nettside hvor abonnenter kan hente informasjon om sine eiendommer. «Min eiendom» kan leses via pc, nettbrett og smarttelefon. Pålogging gjøres gjennom DIFIs IDPortal.
Komme i gang med fjernavleste vannmålere	Under arbeid. Forslag for iverksetting av installasjoner 2017 fremmes i 1. tertial. Et testprosjekt pågår i samarbeid med Hurum Energi. Det er montert fjernavleste målere i Hurum kommune. Data blir innhentet via Hurum kommune sitt strømmålnett.
Bra og fungerende utstyr og maskiner for drift	Driftsavdelingen har i 1 kvartal mottatt leasing biler bestilt i 2016. To Nye feiebiler har medført at overtidsbruken i feiesesongen ble redusert kraftig.

Få på plass velfungerende prosjektorganisasjon med metodikk og verktøy. Vi skal bygge kommune Norges beste prosjektavdeling	Investeringsprosjekter kommer som tiltak fra Hovedplanen. Prosjektavdelingen får bestillinger fra Plan og Styring. Alle prosjekter gjennomføres via egen prosjektprosess, som beskriver hvordan vi skal sikre god og sikker gjennomføring av våre prosjekter. Den beskriver fasene i oppdrag, sentrale aktiviteter i hver fase og beslutningspunkter mellom fasene. Alle prosjekter har en prosjektansvarlig. Avdelingen jobber med tiltak for å minimere flaskehals, som hemmer gjennomføringskraft.
Prøve nye kontraktsformer	4512 Sætre Sanering gjennomføres som en totalentreprise, Norsk Standard 8407. Dette er første gang i VIVA sin historie. Norsk Standard 8407 er lite utprøvd innen utbygging av kommunaltekniske anlegg. Rammeavtale på rådgivende ingeniørtjenester blir samspillkontrakter og ikke vanlig rammeavtale.
Lansering av kvalitetssystem	Viva besluttet at vår standardløsning for kvalitetssystem ikke var tilstrekkelig for å løse de komplekse utfordringene vi har og at viljen til nødvendige tilpasninger fra leverandør uteble. Vi skal derfor utarbeide vårt eget skreddersydde kvalitetssystem, som vil være en naturlig inngangsportale til alle våre systemer. Skjelettet for dette nye systemet er på plass før sommeren og vil i løpet av høsten bli fylt opp med våre rutiner, instruksjoner mm.
Ny vaktordning	Felles døgnbemannet vakt ble innført fra 1. januar. Dette har medført bedre samspill og bedre tilgjengelighet for publikum.
Intern kontroll, etablere system for varsling.	Det foreligger dokumentasjon som kreves i henhold til internkontrollforskriften, og rutiner for oppfølging og evaluering er etablert og følges. Det har blitt utarbeidet varslingsrutiner og et varslingssekretariat for mer alvorlige kritikkverdige saker. Rutinene er gjort kjent for alle ansatte
Godt og sosialt arbeidsmiljø. Bygge felles kultur basert på våre verdier	Gjennomfører medarbeiderundersøkelse en gang i året. Ledere gjennomfører medarbeidersamtaler med alle ansatte årlig. Lederutviklingsprogrammet «Fra ord til handling» setter fokus på samspill og gjennomføringskraft. Målet med programmet er å etablere en prestasjonskultur som baserer seg på Vivas verdier. Sykefraværet første kvartal 2017 er 3.6 %.
Videreutvikle og forbedre godt samspill med våre eiere	Det er gjennomført eiermøter hvor forståelse og hensikten med god samhandling er definert. Samhandlingsrutiner mellom Viva IKS og eierkommunene ble revidert i april. Tiltaksplan for 2017 er utarbeidet.

<p>Verdiene våre etterleves av alle i selskapet. Alle medarbeidere i Viva skal forstå sin rolle, være med å utvikle rollen og øke egen kompetanse</p>	<p>Alle ansatte har stillingsbeskrivelse som beskriver oppgaver og ansvar som følger av stillingen. Våre styringsprinsipper er <i>ansvar og myndighet følges ad og gjøres gjeldende, delt og utydelig ansvar eksisterer ikke og ansvar delegeres så langt det er hensiktsmessig.</i></p> <p>Verdiene til Viva er tema på alle avdelingsmøter og alle ansatte har fått utdelt bok som beskriver verdiene og hvordan de skal komme til uttrykk i det daglige arbeidet. Det er igangsatt arbeid med å kartlegge ansattes kompetanse. Høsten 2017 vil det gjennomføres en analyse av virksomhetens kompetansebehov og det vil bli utarbeidet planer for kompetansehevede tiltak.</p>
---	--

Selskapet har startet arbeidet med revidering av selskapsstrategien. Det er behov for å angi ny kurs og konkretisere veivalg mot 2020.

OPPDRA

OPPDRA 2017	STATUS VED TERTIAL OG UTGANG AV 2017
<p>Økt bruk av lærlinger. Lier kommune skal være foretrukket av lærlinger i vårt område. Kommunen styrker lærlingeordningen ytterligere innen alle fagfelt gjennom at måltallet endres til 1 årsverk pr 750 innbyggere (mot tidligere 1 lærling per 1000 innbyggere). Viva IKS oppfordres til å legge til rette for økt bruk av lærlinger og praktikanter samt språktrening etter eventuelle behov.</p>	<p>Viva hadde to lærlinger ved oppstart i 2017. En har gjennomført og bestått fagprøven. Det vurderes lærlingeordning innenfor vannforsyning.</p> <p>Viva IKS har tre personer på språktreningsplasser og to personer på praksisplasser. I løpet av høsten vil to trainee-kandidater være på plass.</p>
<p>HP 13-16 oppdrag 2.30 samt HP 12-15 oppdrag 2.12: «Det igangsettes planarbeid for utbygging av gang- og sykkelveier iht. vedtatt prioriteringsliste med særlig vekt på skoleveier. Kommunen inngår i forhandlinger med Fylkeskommunen/Statens Vegvesen om mulig forskuttering. Egen gangveiforbindelse mellom Hennesnumtorget og Nordal skole inngår i arbeidet. Miljøutvalget er styringsgruppe. Samordnet med: «Rådmannen utreder investeringstiltak for å sikre skoleveier slik at skyssgodtgjøring kan reduseres (kost/nytte-analyse) inkl. folkehelseperspektivet»</p>	<p>I arbeidet med hovedplan vei (presenteres august 2017) innarbeides en kartlegging av gjenstående gang/sykkelveier for å sikre helhetlig gang- og sykkelveinett i Lier. Planen skal kartlegge behov for reguleringsplaner, grunnverv og hvordan statlige tilskuddsordninger kan utnyttes. Gangvei Hennesnumtorget/Nordal vil vurderes i kartleggingsprosjektet for gjenstående gang/sykkelveier. Gangveien mellom Bilbo og Linjeveien er under arbeid. Prosjekteier er Statens vegvesen. VIVA står for veilysanlegget. Prosjektet er forventet slutført i løpet av 2017.</p>
<p>HP 15-18 oppdrag 2.23 «Trafikksikkerhetssituasjonen rundt Grøttegata vurderes ved rullering av kommunens trafikksikkerhetsplan og i sammenheng med bevilgning i investeringsbudsjettet».</p>	<p>Det arbeides med å beskrive omfanget av utbedringer som må gjøres og det skal gjennomføres et forprosjekt.</p>

HP 16-19 oppdrag 2.29 «I arbeidet med temaplan vei innarbeides en kartlegging av gjenstående gang/sykkelveier for å sikre et helhetlig og komplett gang- og sykkelveinett i Lier. Planen skal kartlegge behov for arbeid med reguleringsplaner, grunnerverv og hvordan statlige tilskuddsordninger kan utnyttes. Frist: 1. oktober 2016	I arbeidet med hovedplan vei (presenteres august 2017) innarbeides en kartlegging av gjenstående gang/sykkelveier for å sikre helhetlig gang- og sykkelveinett i Lier. Planen skal kartlegge behov for reguleringsplaner, grunnerverv og hvordan statlige tilskuddsordninger kan utnyttes.
HP 16-19 oppdrag 2.30 «Det utarbeides en egen gatebruksplan for Sylling sentrum i løpet av 2016».	Gatebruksplan tas gjennom hovedplanarbeidet (presenteres august 2017)
HP 16-19 oppdrag 2.33 «Bevilgningen til oppgradering av veilys til LED stilles foreløpig i bero inntil det foreligger en samlet plan for hvordan dette kan gjøres på en hensiktsmessig måte. Planarbeidet skal gjennomføres i løpet av 2016 som en del av hovedplan vei».	Kartlegging av veilys pågår. Veilys er omtalt i strategisk del i Hovedplan vei (vedtatt i kommunestyret i desember 2016). Plan for utskifting og oppgradering legges inn i Handlingsprogrammet for 2018 – 2021.

Forslag til omdisponeringer / budsjettjusteringer – avgiftsfinansierte investeringer

		Økt inntekt / reduert utgift	Økt utgift / reduert inntekt
1	Fjernavleste vannmålere		5000
2	Sanering Engersand	5000	
Sum		5000	5000

1. Viva har som et av sine mål:

«Gode digitale verktøy. Vi skal være offensive i bruk av teknologi og digitale løsninger der det bidrar til å forenkle arbeidsoppgaver, bedre samspillet eller forbedre kundeopplevelsen». Et av tiltakene er å starte innføringen av fjernavleste vannmålere.

Viva IKS mener det er riktig å ta i bruk fjernavleste vannmålere med bakgrunn i følgende:

- Enklere for kunder / innbyggere
- Større kontroll på reelt forbruk
- Jevnere økonomistrøm
- Enklere og billigere saksbehandling
- Raskere å oppdage unormalt forbruk
- Tilrettelagt for fremtidig bruk av teknologi i forhold til å oppdage unormalt forbruk
- Forventes å bidra til å avdekke «gratispassasjerer» som i dag ikke betaler gebyr

Lier kommune har tilnærmet 100 % vannmålerdekning. Normalt skiftes en vannmåler hvert tiende år og utskiftingen finansieres med midler over driftsbudsjettet.

Alle nye installasjoner utføres nå med målere som kan fjernavleses. De fjernavleste målerne

har 5 år lengre levetid (15 år mot 10 år). Kostnaden pr måler er omtrent lik for de to typene. Ut fra en nåverdiberegning er det lønnsomt å forsere installeringen av fjernavleste vannmålere. Innføring av fjernavleste målere gjennom den rutinemessige utskiftingen vil ikke gi ønsket effekt like raskt.

Av kapasitetsmessige hensyn må installasjonen skje over to år. Halvparten i 2017 og resten i 2018. Kostnader vil bli tatt med i Økonomi- og handlingsplanen for 2018 – 2021.

Forholdet er ikke omtalt i Hovedplan VA, men vil bli tatt med ved neste revisjon.

2. Det er hittil bevilget 28 mill kr til «sanering Engersand». Det vil ikke bli behov for hele beløpet i 2017. Prosjektet vil bli foreslått oppfinansiert i forbindelse med Handlingsprogrammet for 2018 – 2021.

Forslag til omdisponeringer / budsjettjusteringer – skattefinansierte investeringer

		Økt inntekt / reduisert utgift	Økt utgift / reduisert inntekt
1	Utbyggingsavtale Gjellebekkveien		5000
2	Grøttegata	3000	
3	Veilysoppgradering	2000	
Sum		5000	5000

1. Arbeidene med Gjellebekkveien og undergangen under E-18 pågår i regi av NCGS AS. Lier kommune skal inngå utbyggingsavtale med NCGS AS. Det er sterkt ønskelig å få utført følgende arbeider i samarbeid med utbygger:
  - a. Nytt veilys på strekningen fra Ringveien til rundkjøring ved Liertoppen kjøpesenter
  - b. Utvidelse av Gjellebekkveien i hele sin lengde (som regulert)
  - c. Etablering av utfartsparkering ved Høgdabakken
  - d. Ny asfaltering av hele Gjellebekkveien og deler av Joseph Kellers vei

Det er behov for finansiering av de aktuelle tiltakene i 2017. Arbeidene må utføres samtidig med utbyggers arbeider. Utbyggers arbeider skal være ferdig innen utgangen av 2017.

2. Det er bevilget 4,0 mill kr til Grøttegata. Det arbeides nå med et forprosjekt. Det vil ikke bli behov for hele beløpet i 2017. Prosjektet vil bli foreslått oppfinansiert i forbindelse med Handlingsprogrammet for 2018 – 2021.
3. Prosjektet Veilysoppgradering har et gjenstående beløp på 6,2 mill kr. Denne bevilgningen har blitt «satt på vent» i påvente av en samlet plan. Viva anbefaler at 2,0 mill kr av denne bevilgningen inngår som finansiering av de foreslåtte tiltakene i Gjellebekkveien.

Forslag til omdisponeringer / budsjettjusteringer – drift

		Økt inntekt / reduisert utgift	Økt utgift / reduisert inntekt
1	Ivareta overvannshåndtering j.fr. revidert Forvaltningsavtale		500
2	Lier kommunes finansiering	500	
Sum		500	500

1. Revidert forvaltningsavtale ble vedtatt i kommunestyret 07.02.2017. I den nye forvaltningsavtalen ble ansvaret for flom og overvann tillagt Viva IKS. For å ivareta det nye ansvarsområdet må Viva IKS styrke ressursene og kompetansen. På årsbasis er den totale kostnaden for eierkommunene 2,0 mill kr. Full virkning blir fra 2018. 2,0 mill kr fordeles mellom eierkommunene ut fra eierandel (Hurum 16,9%, Røyken 36,4% og Lier 46,7%). For 2017 utgjør Liers andel 0,5 mill kr. Helårseffekt blir lagt inn i forslag til handlingsprogram 2018 – 2021.
2. Lier kommune må dekke inn den økte utgiften.

Prosj.nr	Prosjekt	L / A*	Utføres	Bevilgn. totalt	Ekstern finans.	Totalt finans.	Prognose	Brukt hittil	Framdr. i forhold til plan? ja/nei	Kostn. i forhold til plan? ja/nei	Hva som gjøres	Kommentarer
Lier kommune												
Vei												
2 000	Sylling fyllplass	A	-2 017	4 800		4 800	4 800	4 407			Oppsamling og rensing av sigevann	Det meste av arbeidet ble utført i 2014. Det har vært lekkasje i et av bassengene, men dette er nå tettet. Det oppstod også skade på anlegget i forbindelse med flom sommeren 2016. Skadene er rettet. Det gjenstår arbeider med utsetting av vannplanter. Dette er planlagt utført våren 2017.
2 002	Oppgradering av grusveier	L	2 017	580		580		0			Oppgradering og asfaltering	Det var overforbruk på prosjektet i 2016. Overforbruket dekkes inn av årets bevilgning. Asfaltplanen er klar og arbeidet ventes utført innen utgangen av juni.
2 003	Trafikksikkerhetstiltak	L	2017 -	9 011		9 011		49			Trafikksikkerhetstiltak	I sak i Miljøutvalget i mars 2017 er det vedtatt å utføre tiltak for 2,3 mill kr. Vedtaket omfatter gjennomføring av enkle tiltak, planlegging av store tiltak og innføring av trafikksikker kommune. Tiltakene er under planlegging. Større tiltak er under planlegging og forberedelse.
2 004	Mindre anlegg vei	L	2017 -	1 089		1 089		0			Mindre anleggstiltak på vei	Tiltak ikke spesifisert.
2 005	Veg og gatelys	L	2003 -	-660		-660		1 290			Utbedring av vei- og gatelys	Løpende investering for deltakelse i vei- og va-prosjekter. Kvikksølvholdige armaturer skal utfases. Prosjektet vil finansiere nye armaturer der kvikksølvarmaturer har slukket. Prosjektet sees i sammenheng med prosjektnummer 2008.
2 008	Veilysoppgradering	A	2010 -	8 860		8 860		2 624			Veilysoppgradering	Det skal utarbeides plan for oppgradering av veilys. Det er bestilt sak i Handlingsprogrammet for 2016 - 2019. Planarbeidet gjennomføres som en del av hovedplan vei. Arbeidet med kartlegging av gatelysnettet pågår og det skal utarbeides en tiltaksplan med kostnadsoverslag. Det skal anskaffes databaseverktøy. Det er planlagt forhandlinger med nettselskapet for opprettelse av egen veilystariff.
2 009	Utbedring S.Eggevei og Baneveien	A	2011 -	12 960		12 960	12 960	6 607			Veiforsterkning og asfaltering	Prosjektet er delt opp i etapper. Det er foreløpig ikke utført arbeider på prosjektet inneværende år.
2 013	Oppryddingsprosjekt i forhold til grenser / eier	A	2014 -	1 280		1 280	1 280	0			Opprydding i grenseforhold	Det er gjort noe kartlegging. Utførelse vil starte i 2017.
2 015	Bekkegjennomføringer Baneveien	A	2014 -	1 500		1 500	1 500	936			Utbedring av stikkrenner	Arbeidet ble påbegynt i 2014 og følger utbedringsarbeidet på Baneveien.
2 016	Utbedring av bruer ihht rapport av desember 2012	A	2014 - 2019	7 180		7 180		504			Utbedring av bruer	Arbeid ble påbegynt i 2014. Bevilgning er delt opp over flere år. Noe midler er spart til et større tiltak i 2017.
2 018	Eikseterveien mellom Vestsidveien og Sognaveien	A	2015 - 2018	5 000	720	5 720		2 874	Nei		Opparbeidelse av fortau	Det er avdekket ustabile masser og det er gjennomført ekstra grunnundersøkelser våren 2017. Prosjektering av resterende strekning skal ferdigstilles mai 2017. Det er forventet høyere kostnad enn finansiert beløp, men beregningen er ikke ferdig. Det er derfor ikke satt opp beløp for prognose. Vi vil komme tilbake til dette i 2. tertialrapport
2 019	Grøtvegata oppgradering	A	2015 -	4 000		4 000		291			Oppgradering av vei	Forberedelser til forprosjekt pågår. Dette arbeidet ventes ferdig i mai 2017.
2 020	Årkvislaveien oppgradering	A	2015 - 2019	6 000		6 000		189			Veiforsterkning og asfaltering	Forberedelser til forprosjekt pågår. Dette arbeidet ventes ferdig i mai 2017.
2 021	Sykkelvei på gammel jernbanetrase	A	2016 - 2018	0	5 500	5 500	7 700	1 294	Nei	Nei	Opparbeidelse av gang- og sykkelvei som forbindelse mellom gammel jernbanetrase og Heggtoppen	Dette er et prosjekt i regi av Buskerudbyen. Prosjekteringen er ferdig og prosjektet er lagt ut på Doffin. Det er behov for finansiering ut over bevilget beløp. Dette er tatt opp med kontaktperson i Lier kommune. Det er sendt avtale om grunnereverv. Dersom det ikke blir frivillige avtaler kan det bli aktuelt med ekspropriasjon.
2 024	Utarbeidelse av hovedplan vei	A	2 017	400		400		12	Nei		Utarbeidelse av hovedplan	Strategisk plan er politisk behandlet. Tiltaksplan, gatebruksplan for Sylling og kartlegging av manglende g/s-veinett gjenstår og skal legges fram for politisk behandling. Politisk behandling blir forsinket pga kapasitet. Det arbeides med å engasjere personell.
2 025	Belysning på gml. Jernbanetrase, Lierbyen - Drammen	A	2016 - 2017	0	3 750	3 750	2 900	901			Belysning av gang- og sykkelvei	Prosjektet finansieres av midler fra Buskerudbyen. Arbeidet startet høsten 2016 og skal være ferdig våren 2017.

Prosj nr	Prosjekt	L / A*	Utføres	Bevilgn. totalt	Ekstern finans.	Totalt finans.	Prognose	Brukt hittil	Fr.amdr. i forhold til plan? ja/nei	Kostn. i forhold til plan? ja/nei	Hva som gjøres	Kommentarer
Vann og avløp												
2500	Mindre anlegg vann	L	2017 -	7 183		7 183		0			Mindre anleggstiltak på vannforsyning	Løpende prosjekt. Tiltak ikke definert.
2501	Sanering Nøste - Drammen (vei, vann og avløp)	A	2015 - 2019	44 740		44 740	31 500	1 996	Nei		Sanering av vei-, vann- og avløpsanlegg	Forprosjekt er ferdig i mai 2017. Det er planlagt med politisk behandling av forprosjektet i august 2017.
2504	Sanering Reistadlia (vei, vann og avløp)	A	2010 - 2016	59 930		59 930	74 000	73 726			Sanering av kommunale vann- og avløpsledninger og oppgradering av vei.	Prosjektarbeidene er ferdige, men det er noe gjestående arbeider i forbindelse med flomdeleggelser. Det er reklamasjon på asfaltarbeider og det er tvist med entreprenøren i forhold til sluttoppgjør. Oppgitt finansiering gjelder kun vann- og avløpsfinansieringen. Midler til veioppgradering, veilys og bidrag fra andre kabeletater er ikke medregnet i finansieringen. Det er derfor avvik mellom finansiering og prognose.
2505	Lierkroa / Husebysletta	A	2017 - 2018	12 060		12 060	12 000	910			Sanering av kommunale vann- og avløpsledninger. Tilknytning av nye abonnenter.	Anleggsarbeidene er påbegynt.
2506	Tronstad, renseanlegg og sanering	A	2017 - 2018	14 996		14 996	15 000	2 611			Nytt renseanlegg og sanering av ledningsnett.	Anbud forventes lagt ut på Doffin i mai 2017.
2507	Hovedplan vann, lekkasjetap/beredskap/priv.	L		4 615		4 615		0			Bevilgning i hht Temaplan 2010 -	Løpende investering. Tiltak er ikke definert.
2508	Vannledning Sylling - Tronstad	A	2013 - 2019	28 000		28 000		862			Utskifting av vannledning og nylagging av avløpsledning.	Det mangler avtale med en sentral grunneier. Anbud er lagt ut på Doffin.
2510	Sanering Engersand	A	2016 - 2019	35 000		35 000	35 000	15			Sanering av vei-, vann- og avløpsanlegg	Det samarbeides med utbygger i forhold til felles anlegg på nedre del. Detaljprosjektering av eksisterende bebyggelse er bestilt.
2512	Mindre anlegg avløp	L		11 236		11 236		0			Mindre anleggstiltak på avløpsanlegg	Løpende prosjekt. Tiltak ikke definert.
2513	Klimaendringer/brukerinteresser/vannkval (løpende inv.)	L		783		783		0			Bevilgning i hht Temaplan 2010 -	Løpende investering. Tiltak er ikke definert.
2514	Oppgradering Linnestad kloakkrenseanlegg	A	2010 - 2017	24 010		24 010	24 000	18 932			Renovering og oppgradering av arbeidsforhold	Entreprisearbeidene pågår. Det er en forsinkelse på ca 4 uker. Forsinkelsen har liten betydning. Tiltaket har fått tilleggsfinansiering i Formannskapets sak P S4/2016.
2516	Sylling renseanlegg, oppgradering	A	2010 - 2017	14 000		14 000	14 300	14 037			Oppgradering av renseanlegg	Entreprisearbeidene er ferdig, men det gjenstår noen mindre tilpasninger. Det er tidligere signalisert et merforbruk på 0,7 mill kr. Det ser ut til at det ikke vil bli bruk for hele beløpet. Det er gjort avtale om at merforbruket skal dekkes inn med omdisponering innenfor bevilgede midler.
2517	Sjåstad renseanlegg, oppgradering	A	2013 - 2017	10 580		10 580	10 600	10 315			Oppgradering av renseanlegg	Entreprisearbeidene er ferdig, men det gjenstår noen utomhusarbeider.
2518	Tiltak overvann Sjåstad	A	2015 - 2018	5 750		5 750		836	Nei		Fjerne fremmedvann fra renseanlegg	Detaljprosjektering pågår. I detaljprosjekteringen inngår det utarbeidelse av kostnadsestimater. Dette er ikke gjort enda, men det mangler sannsynligvis midler til gjennomføring. Vi vil komme tilbake til dette i 2. tertial.
2519	Kap.økning og mod. av pumpestasjoner på Lierskogen.	A	2015 - 2017	6 000		6 000	6 000	1 049			Rehabilitering og kapasitetsøkning	Detaljprosjekteringen er ferdig. Anbudet legges ut i mai 2017.
2521	Kanada	A	2015 - 2018	48 000		48 000	48 000	12 884			Avkloakking av bebyggelse og ny vannforsyning	Anleggsentreprise pågår. Ferdigstiltele er estimert til august 2018. Planlagt framdrift følges.
2524	Sanering ledningsnett Tveita	A	2016 - 2019	27 020		27 020	27 000	263			Sanering av ledningsanlegg	Nytt kostnadsoverslag er utarbeidet og det er avdekket behov for tilleggsbevilgning. I Handlingsprogram 2017 - 2020 er det bevilget 26 mill kr og bevilgning er i overensstemmelse med prognosen.
2528	Industrigata - rehabilitering av ledninger	A	2016 - 2017	3 200		3 200	3 200	2 420			Rehabilitering av avløpsledning	Rehabiliteringen av ledningsanlegget er gjennomført. Det gjenstår noe opprydding.
2529	Sylling renseanlegg, utslippsledning	A	2016 - 2018	10 500		10 500		343			Ny disponering av restutslippet fra renseanlegget	Søknad om ny utslippsstillatelse skal politisk behandles i mai 2017.
2530	RV23 - utskifting av vannledning	A	2016 - 2018	19 000		19 000		0			Erstatte gammel vannledning	Prosjektet følger framdriften til Statens vegvesen. Prosjektet er startet, men det er ikke mottatt regninger enda.
2532	Utarbeidelse av saneringsplaner	A		2 000		2 000		0			Utarbeidelse av planer for å bedre grunnlaget for framtidig utvikling av VA-infrastrukturen	Arbeidet pågår og følger planlagt framdrift
2535	Garsjø og Løken (dammer), revurdering	A	2016 - 2017	500		500	500	0			Revurdering av dammer	Nye flomberegninger er gjennomført.
	Tilstandskartlegging Tranby - Lier stasjon	A	2017	500		500		0			Inspeksjon for å kartlegge innlekking av fremmedvann	Ikke startet
	Utredning av samlet renseløsning for Lier	A		1 000		1 000		0			Overordnet planlegging	Ikke startet
	Kartlegge og følge opp bedrifter med stort påslipp til kommunalt nett	A		500		500		0			Kartlegging av industribedrifter mht mengde og type påslipp	Ikke startet
	Oppdatering av kartverk			500		500					Heving av kvaliteten på VA-kartverket	Ikke startet
	Reistadlia - nytt høydebasseng	A		5 000		5 000		0			Nytt høydebasseng	Ikke startet
	Reduksjonskum Kortnes	A		500		500		0			Ny reduksjonskum	Ikke startet
	Infrastrukturplan for vann og avløp Fjordbyen	A		500		500		0			Overordnet planlegging i forbindelse med Fjordbyen	Ikke startet. Arbeidet skal følge planene til Fjordbyenprosjektet.
	Provisorisk vannledning Lierskogen - Stabekk	A		500		500		0			Erstatning av provisorisk vannledning	Ikke startet
	Utrede behov for plassering av nye sonevannmålere og oppfølging av her	A		500		500		0			Nye sonemålere for kontroll av lekkasjemengder og framtidig modellering	Ikke startet
	Utvikle og etablere systemdokumentasjon og oppfølging av tap av forurensetning fra avløpsnett			500		500		0			Kildesporingsteam opprettet for kartlegging av tap og innlekking på avløpsnett.	Arbeidet har startet